

Thorkil Kristensen: Der er god grund til, at årsoversigten denne gang beskæftiger sig med noget mere end det løbende år. Vi er nu kommet ud af den helt ekstraordinære periode, der begyndte med Koreakrigen, og er nået tilbage til en tilstand, hvor langtidstendenserne igen i højere grad gør sig gældende. Der er derfor al mulig grund til dels at se på perioden siden krigens afslutning og dels prøve på enkelte punkter at se længere frem i tiden.

Nu kan man ikke sige meget på et kvarter, og jeg skal derfor ikke gå meget i enkeltheder, navnlig ikke vedrørende det afsnit, der handler om fortiden. Det er dog i sandhedens interesse påkrævet at få understreget, at denne årsoversigt giver et sandere billede af den økonomiske politik i de foregående år end det, man undertiden har fået i den politiske debat. Mere direkte vil jeg udtrykke det derhen, at årsoversigten er den mest effektive imødegåelse, jeg hidtil har set, af en hel del temmelig letfærdig socialdemokratisk kritik under den foregående regering. Jeg skal, hvis jeg her og i det følgende må tillade mig enkelte små citater, dokumentere dette ved tre eksempler.

Vi hørte under den forrige regering meget om, at produktionen under den første regering Hedtoft steg så og så meget pr. år, medens der under regeringen Eriksen ikke var en tilsvarende stigning. Nu står der rigtigt om dette spørgsmål i årsoversigten på side 5 således:

„... ekspansionen måtte blive relativt stærkere i den første af disse perioder end senere, fordi produktionen i disse år steg fra det lave niveau, den befandt sig på ved krigens afslutning.“

Det er jo netop sagen, og det er ønskeligt, at man får dette bragt ud til kendskab. Det er derfor påskønnelsesværdigt, at det nu står sort på hvidt i denne årsoversigt.

Der var selvfølgelig, som også den ærede ordfører for socialdemokratiet sagde fornylig, en anden grund til, at der kom en vis stagnation og en overgang en nedgang i produktionen, nemlig de vanskelige forhold efter 1950. Der har man fra socialdemokratiets side sagt til os: ja, det kunne ikke undgås, men nedgangen var stærkere i Danmark end i andre lande. Herom står sandheden i årsoversigten på side 8 — jeg tillader mig igen at citere —:

„Efter alt at dømme var forringelsen af bytteforholdet større i Danmark end i noget andet land i Vesteuropa, og dette i forbindelse med Danmarks meget ringe valutariske likviditet kan bidrage til at forklare, at reaktionen i den økonomiske politik måtte blive både hurtigere og skarpere her i landet end i udlandet.“

Det måtte den blive på grund af den dårlige valutastilling i 1950 og på grund af, at bytteforholdet var forringet her mere end noget andet sted. Det er netop, hvad vi gjorde gældende, og jeg kvitterer for indrømmelsen på dette sted som på det foregående.

Løvrigt gik kritikken nærmest ud på, at vi førte en politik, der måtte skabe arbejdsløshed, og undertiden blev det endog antydnet, at vi tilstræbte det. Det er derfor meget betimeligt, at det nu på side 61 i årsoversigten er sagt på den rigtige måde, og jeg tillader mig igen et citat. Der står følgende, som unægtelig giver et andet billede:

„I perioden 1947—1953 har situationen på det danske arbejdsmarked som helhed været særdeles tilfredsstillende. Der har i hele dette tidsrum — med undtagelse af 1952 — været ringe arbejdsløshed, og sammenlignet med tidligere år fremtræder denne periode både med hensyn til sin varighed og til ledighedens omfang formentlig som den gunstigste siden den første verdenskrig.“

Det er unægtelig en anden melodi end den, vi undertiden hørte, og jeg kvitterer også på dette punkt for indrømmelsen.

Jeg håber, at denne årsoversigt må blive læst af befolkningen og må bidrage til, at vi kan få en mere sober politisk debat, end vi undertiden har haft. Der burde egentlig være omvalg i de kommuner, hvor vælgerne har ladet sig vildlede af forskellige letsindige udtalelser; jeg er bange for, at det er samtlige landets kommuner. Det er nu imidlertid for sent, men det kan forhåbentlig rettes op næste gang.

Jeg skal iøvrigt naturligvis holde mig til fremtiden, der er det vigtigste; og her giver årsoversigten anledning til mange overvejelser og til nogen bekymring. Jeg må i hvert fald personlig sige, at jeg er blevet mere pessimistisk med hensyn til fremtiden af at læse denne oversigt, end jeg var i forvejen. Jeg skal forsøge her at gå ind på et par ting.